

Robert Cvetek¹

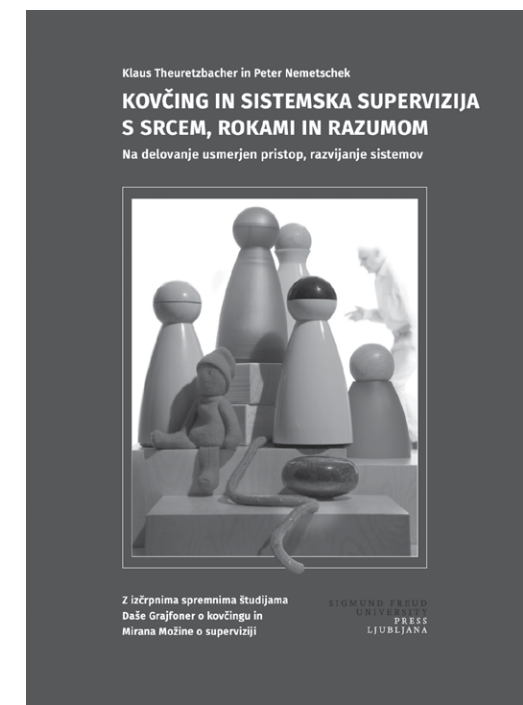
Recenzija knjige Klause Theuretzbacherja in Petra Nemetscheka *Kovčing in sistemska supervizija s srcem, rokami in razumom*

2021, Sigmund Freud University Press Ljubljana

Review of Klaus Theuretzbacher and Peter Nemetschek's book *Coaching and systemic supervision with heart, hands and mind*

2021, Sigmund Freud University Press Ljubljana

Knjiga Klause Theuretzbacherja in Petra Nemetscheka *Kovčing in sistemska supervizija s srcem, rokami in razumom*, ki je leta 2021 izšla pri založbi Sigmund Freud University Press Ljubljana, prinaša v slovenski prostor kakovostno predstavitev sistemskega modela kovčinga in supervizije, hkrati pa postreže z bogatim naborom izvirnih in domiselnih analognih metod in tehnik. Kot je v obsežni spremni študiji opozoril Miran Možina, je Nemetschek v svojem terapevtskem in supervizijskem delu na zelo izviren in integrativen način povezal umetniške in terapevtske elemente. Že Nemetschkova knjiga o sistemski družinski psihoterapiji, ki je pri založbi SFU University Press Ljubljana izšla leta 2016, je bila enkratna obogatitev za vse, ki se ukvarjamo s partnersko in družinsko terapijo. Pokazala je, kako lahko poleg besednega dela obogatimo naša terapevtska srečanja z uporabo slikovitih podob in prizorov, postavitve odnosnih kipov oziroma instalacij, verbalnih analogij,

¹ Red. prof. Robert Cvetek, Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani, robert.cvetek@guest.arnes.si

analognih eksternalizacij, projekcijskih prostorov, »podobno kot« uprizoritev, metaperspektiv, ritualov, udejanjanja, insceniranja idr. Nova knjiga pa razširja možnost uporabe analognih metod tudi na področje kovčinga in supervizije.

Še posebej pomembno sporočilo, ki ga Nemetschek izpostavlja, je poudarjanje potrebe po tem, da psihoterapevti pri svojem delu upoštevamo raznolikost klientov, kar se je izkazalo za zelo pomembno tudi v moji osebni praksi sistemske oziroma družinske in relacijske psihoterapije. Psihoterapevti moramo prilagajati svoj način dela značilnostim vsakega para ali družine posebej, ne pa obratno - par ali družino prilagajati našemu nekemu ustaljenemu načinu dela! Po eni strani to predstavlja lepoto psihoterapevtskega dela, po drugi strani pa tako upoštevanje idiosinkratičnosti klientskih sistemov predstavlja seveda tudi stalen izziv. Nemetschek se pri tem sklicuje na Milтона Ericksona, velikega navdihovalca sistemskih psihoterapevtov, in njegovo slovito izjavo, da terapevti ne smemo tlačiti svojih klientov v Prokrustovo posteljo hipotetičnih teorij o človeškem vedenju, temveč moramo psihoterapijo prikrojevati enkratnosti potreb vsakega klienta. Vse primere kovčinga in supervizije, ki so prikazani v knjigi, krasi prav ta duh raznolikosti in prožnosti obravnav. Zato deluje knjiga nešablonsko, izvirno, navdihujoče, bralca vabi v avanturo soustvarjanja in ga opogumlja za tveganje ustvarjalnega terapevtskega delovanja. Poudariti je potrebno tudi to, da kovča, terapevt in supervizorja bodri k temu, da na terapevtskih srečanjih ne le govori, temveč tudi skupaj s klienti nekaj naredi, kar lahko med drugim pomembno ojača terapevtsko izkušnjo oziroma doživetje. V tem poudarjanju neverbalnega in dejavnega je izjemno dragoceno poslanstvo Nemetscheka, ki se kaže skozi cel njegov opus.

Kot raziskovalca psihoterapije pa me vedno zanima tudi znanstveni vidik. In če sta Theuretzbacher in Nemetschek v veliki meri odgovorila na mojo potrebo (verjamem pa, da tudi potrebo mnogih, ki bodo brali to knjigo) po širjenju repertoarja terapevtskih veščin, sta Daša Grajfoner in Miran Možina v svojih temeljitih spremnih študijah podala pomemben znanstveni prispevek v smislu umestitve vsebine knjige v kontekst raziskovanja kovčinga, psihoterapije in supervizije. Daša Grajfoner je postregla s kvalitetnim pregledom razvoja in sedanjega stanja raziskovanja kovčinga, Možina pa je Nemetschekov supervizijski model tehtno povezal s prakso in raziskavami na področju k rešitvi usmerjene psihoterapije. Hkrati je pokazal, kako sistemski model supervizije prispeva h gradnji transdisciplinarnega, meta supervizijskega modela, ki je uporaben okvir za supervizijo različnih psihoterapevtskih pristopov in različnih praks na področju psihosocialne pomoči.

Tudi psihoterapevtska znanost je empirično potrdila ključno Ericksonovo načelo, da je treba psihoterapijo na novo soustvarjati z vsakim klientom oziroma

klientskim sistemom posebej, če hočemo, da bo čim bolj učinkovita. To pa je tako zahtevno, da brez kvalitetne supervizije tega osnovnega pogoja praktično ni mogoče izpolniti, še posebno ne dolgoročno. Raziskave psihoterapevtske učinkovitosti in uspešnosti kažejo, da obstaja nevarnost, da psihoterapevti z leti postajajo manj učinkoviti, v kolikor se stalno ne izpopolnjujejo v svojih terapevtskih veščinah. Teoretični študij in udeležba na seminarjih ali kongresih ni dovolj, potrebno je prakticiranje in stalno popraviljanje šibkih točk. In prav tu je Nemetschekov način supervidiranja, predvsem njegov poudarek na supervizijah v živo, še kako aktualen. Pomembno je izpostaviti njegovo zahtevo v vlogi supervizorja, da želi videti svoje supervizante pri delu, če že ne na terapevtskih srečanjih, pa vsaj na posnetkih. Zavrača, da bi bilo samo govorjenje o primerih dovolj, na pomembnost takega dela pa opozarjajo tudi nekatere sodobne raziskave o superviziji.

Kot starosta psihoterapije Nemetschek v svojih knjigah (tako tisti iz leta 2016 kot tudi tej) izrisuje izjemno dragocen pregled področja, ki sega od izvorov kovčinga in supervizije do ključnih izzivov, s katerimi se psihoterapevti, kovči in supervizorji srečujemo danes. Z velikim čutom za kvaliteto mu je uspelo povezati elemente iz opusov pionirjev sistemske psihoterapije, kot so na primer že omenjeni Milton Erickson, pa Virginia Satir, Jay Haley, Salvador Minuchin, Mara Selvini Palazzolli, MRI tim, z elementi sodobnih, postmodernih, narativnih pristopov, kot sta na primer Steve de Shazer, Insoo Kim Berg in njun milwaški tim. Tako dobivamo na slovenske knjižne police knjigo, ki nam pomaga sestavljati tisto najdragocenejše iz tradicije sistemskega pristopa z nekaterimi novimi trendi.